

Класифікаційна методика оцінки кредитоспроможності позичальників не приділяє достатньої уваги якісним показникам діяльності позичальника, не досліджує вплив зовнішнього середовища на здатність підприємств обслуговувати кредитні кошти. Статичний характер розрахованих показників унеможливорює прогнозування їх змін у часі. Удосконалення механізму кредитування сільськогосподарської продукції, це допоможе більш детально проаналізувати та повніше відобразити фінансово-економічний стан позичальника, призведе до зниження кредитного ризику комерційних банків.

Інформаційні джерела:

1. Кредитоспроможність сільськогосподарських підприємств: аналіз факторів, що формують резерви її зростання. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/15_2018_ukr/16.pdf
2. Аграрії залучили 38,5 мільярда гривень доступних кредитів. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3499454-agrarii-zalucili-385-miljona-griven-dostupnih-kreditiv.html>
3. Уряд дав старт державній програмі “Доступні кредити 5-7-9%”. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?id=93e2d1bd-fcd2-454b-ad61-55251e5fe784&lang=uk>

ПУБЛІЧНЕ І ПРИВАТНЕ РОЗМІЩЕННЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ: ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ

Ткаченко Є.С., здоб. ОС «бакалавр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **В.С. Міщенко**
Державний біотехнологічний університет

У світовій практиці корпоративне управління здійснюється в основному в акціонерних товариствах. В Україні АТ є однією з найбільш поширених форм господарських товариств. Основна причина такого явища полягає у особливостях приватизаційних процесів, коли значна частина приватизованих підприємств набула форм акціонерних товариств [3, с. 57].

Правовим фундаментом для створення та діяльності АТ є Господарський Кодекс України (далі ГК України), Цивільний Кодекс України (далі ЦК України), Закони України «Про господарські товариства», «Про акціонерні товариства», інші нормативно-правові акти.

Згідно із ч. 2 ст. 80 ГК України акціонерним товариством (далі АТ) є господарське товариство, яке має статутний капітал, поділений на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства, а акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах вартості належних їм акцій [1].

Відповідно до ч. 1 ст. 32 ЗУ «Про акціонерні товариства» АТ – господарське товариство, статутний капітал якого поділено на визначену

кількість часток однакової номінальної вартості, корпоративні права за якими посвідчуються акціями [2].

Відповідно до ст. 5 Закону України «Про акціонерні товариства» АТ за типом поділяються на:

1. Публічні АТ.
2. Приватні АТ (далі ПрАТ) [2].

Особливостями приватного акціонерного товариства є:

- максимальна кількість акціонерів не може бути більшою 100 осіб;
- товариство може здійснювати тільки приватне розміщення акцій

статутом товариства може бути передбачено переважне право акціонерів та самого товариства на придбання акцій цього товариства, що пропонуються їх власником до продажу третій особі;

- акціонер товариства завжди має переважне право на придбання акцій додаткової емісії, в той же час акціонер публічного акціонерного товариства може бути позбавлений такого права умовами публічного розміщення акцій додаткової емісії;

- акції приватного акціонерного товариства не можуть купуватися та/або продаватися на фондовій біржі, за винятком продажу шляхом проведення на біржі аукціону;

- умовами емісії акцій може бути передбачена можливість сплати за них не грошима, а майном, майновими або немайновими правами, при цьому оцінка не грошового внеску здійснюється товариством і інвестором на власний розсуд, без залучення незалежного експерта;

- статутом товариства може встановлюватися коло питань, вирішення яких вимагає більшої кількості голосів акціонерів, ніж проста більшість або кваліфікована більшість;

- на розсуд товариства, члени наглядової ради можуть обиратися за принципом пропорційності представництва або шляхом кумулятивного голосування;

- товариство не зобов'язане розкривати свою фінансову звітність на фондовому ринку, хоча зобов'язане оприлюднювати фінансову звітність у Державному реєстрі юридичних осіб, як і будь-яка інша юридична особа, зареєстрована в Україні.

Особливостями публічного акціонерного товариства є:

- акціонери можуть відчужувати належні їм акції без згоди інших акціонерів та товариства;

- товариство може здійснювати як публічне, так і приватне розміщення акцій;

- при публічному розміщенні акцій акціонери не мають переважного права на придбання акцій, що додатково розміщуються товариством;

- товариство зобов'язане пройти процедуру лістингу та залишатися у біржовому реєстрі принаймні на одній фондовій біржі, при цьому укладання договорів купівлі-продажу акцій товариства, яке пройшло процедуру лістингу на фондовій біржі, здійснюється лише на цій фондовій біржі;

- у разі якщо умовами емісії акцій передбачена можливість їх оплати не грошовими коштами, товариство зобов'язане залучити незалежного експерта

для встановлення ринкової вартості майна, майнових або немайнових прав, які передаються в обмін на акції, при цьому вартість не грошового внеску не може відхилятися від ринкової вартості акцій більше ніж на 10 відсотків;

- річна фінансова звітність товариства підлягає обов'язковій перевірці незалежним аудитором, а також оприлюдненню (разом із аудиторським висновком);

- обрання членів наглядової ради і ревізійної комісії товариства здійснюється виключно шляхом кумулятивного голосування;

- окрім питань, для вирішення яких законом вимагається кваліфікована більшість (три четвертих голосів від загальної кількості акціонерів товариства, які мають право голосу), рішення загальних зборів товариства приймаються простою більшістю голосів присутніх на зборах акціонерів. Товариство і його акціонери не мають право на свій розсуд розширяти коло питань, які вирішуються кваліфікованою більшістю, а також збільшувати число голосів, якими вирішуються інші питання [4].

Публічне акціонерне товариство може здійснювати публічне та приватне розміщення акцій. Відповідно, приватне акціонерне товариство може здійснювати лише приватне розміщення акцій. У разі прийняття загальними зборами приватного акціонерного товариства рішення про здійснення публічного розміщення акцій до статуту товариства вносяться відповідні зміни, у тому числі про зміну товариства з приватного на публічне. Обороти акцій публічного акціонерного товариства здійснюється без будь-яких обмежень.

Згідно з ч. 1 ст. 7 Закону України «Про акціонерні товариства» акціонери публічного акціонерного товариства можуть відчужувати належні їм акції без згоди інших акціонерів та товариства. Згідно зі ст. 24 Закону України «Про акціонерні товариства» акції перебувають у біржовому обороті, тобто правочини з ними укладаються на біржі.

Публічне акціонерне товариство зобов'язане пройти процедуру лістингу та залишатися у біржовому реєстрі принаймні на одній фондовій біржі. Укладання договорів купівлі-продажу акцій публічного акціонерного товариства, яке пройшло процедуру лістингу на фондовій біржі, здійснюється лише на цій фондовій біржі.

Переваги приватного розміщення акцій включають більшу контрольну частку власності в руках компанії, меншу публічність та менші вимоги до фінансової звітності. У свою чергу, переваги публічного розміщення акцій полягають у більшій доступності для інвесторів, збільшенні публічної відомості про компанію, можливості залучення більшого капіталу за більш вигідними умовами.

Недоліки приватного розміщення акцій полягають у більш обмеженому доступі до капіталу, меншій ліквідності акцій та більшому ризику для інвесторів.

У свою чергу, недоліки публічного розміщення акцій включають більшу публічність, більші вимоги до фінансової звітності та можливість бути залученим до судових процесів. Отже, при виборі між приватним та публічним розміщенням акцій, компанія повинна ретельно відважити всі переваги та недоліки кожного методу та обрати той, який найбільш відповідає її потребам та меті.

Інформаційні джерела:

1. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 року, із наступними змінами та доповненнями станом на 03.02.2012 р. / Відомості Верховної Ради України // [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 року, із наступними змінами та доповненнями станом на 12.07.2012/ Відомості Верховної Ради України (ВВР) // [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/514-17>
3. Корпоративне управління: теорія та практика : підруч. / М. П. Мальська, Н. Л. Мандюк, Ю. С. Занько. К. Центр учбової літератури. 2012. 360 с.

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЇ ГРОШОВІ КОШТИ ПІДПРИЄМСТВА

Товсточуб А.О., здоб. ОС «бакалавр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **М.О. Євдокімова**
Державний біотехнологічний університет

Гроші належать до тієї категорії, яка завжди була досить актуальною в економічній думці. Грошові кошти в господарському процесі виконують функції міри вартості, засобу обміну, утворення скарбів, накопичення капіталу. Грошові кошти вважають найбільш ліквідними активами підприємства, ліквідність забезпечується тим, що вони здатні виконати зобов'язання будь-якого виду, тобто для погашення зобов'язань не потрібно тривалого часу. Без їхнього неперервного циклічного руху неможливе функціонування жодного суб'єкта господарювання.

Гроші – один з найбільш величких винаходів – складають найбільш захоплюючий аспект економічної науки. «Гроші зачаровують людей. Через них вони страждають, для них вони працюють. Вони вигадують найбільш майстерні способи отримати їх і найбільш майстерні способи витратити їх. Гроші – єдиний товар, який не можна використовувати інакше, ніж як звільнитися від них. Вони не нагодують вас, не одягнуть, не дадуть притулку та не розважать до тих пір, доки ви не витратите або не інвестуєте їх. Люди майже все зроблять для грошей, і гроші майже все зроблять для людей. Гроші – це загадка, що вабить, повторюється та змінює маски», – пише К.Р. Макконнелл [1].

Грошові кошти виступають початковою і кінцевою ланкою кругообігу, що включає в себе придбання матеріалів та сировини, виробництво продукції, виконання робіт та надання послуг, а також їх продаж, в результаті якого підприємство отримує виручку.

Грошові кошти підприємства є складовою частиною оборотних активів. Вони необхідні суб'єкту господарювання для здійснення розрахунків з постачальниками та підрядниками, для здійснення платежів у бюджет,